

บันทึกการตอบข้อหารือศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
เรื่อง แนวทางการพิจารณาเปรียบเทียบตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ศาลากลางจังหวัด ได้มีหนังสือที่ สป ๐๐๓๒/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ถึงผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย เพื่อขอหารือเกี่ยวกับแนวทางการพิจารณาเปรียบเทียบคดีตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้วย สถานีตำรวจภูธร ได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ พิจารณาเปรียบเทียบกรณี สถานประกอบการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามเทศบัญญัติเทศบาลเมือง เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และกรณีสถานประกอบการประกอบกิจการโดยไม่ได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพื่อขอรับหนังสือรับรองการแจ้งก่อนการจัดตั้ง ตามเทศบัญญัติเทศบาลเมือง เรื่อง สถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่ที่เสิร์ฟอาหาร พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๕ จึงมีความผิดตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีสาระสำคัญ คือ ผู้กระทำผิดไม่มาพบเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อรับทราบข้อกล่าวหา ดังนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นจึงได้ร้องทุกข์พนักงานสอบสวน และผู้กระทำผิดได้ยอมรับผิดตามข้อกล่าวหาในชั้นตอนที่พนักงานสอบสวนได้เรียกมาพบ พนักงานสอบสวนจึงได้สรุปและส่งเรื่องเสนอคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีฯ

ในการนี้ จึงขอหารือถึงแนวทางการพิจารณาเปรียบเทียบคดีฯ ดังนี้

๑. กรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ร้องทุกข์พนักงานสอบสวนขอให้ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิดตามกฎหมายแล้ว พนักงานสอบสวนสามารถส่งเรื่องเสนอคณะกรรมการเปรียบเทียบฯ เพื่อดำเนินการต่อได้หรือไม่

๒. กรณีเจ้าพนักงานท้องถิ่นพบการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ก่อนวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๐ แต่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รวบรวมและตรวจสอบพยานหลักฐานสรุปเสนอคณะกรรมการเปรียบเทียบฯ หลังวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๐ จากกรณีดังกล่าวมีแนวทางในการดำเนินงานอย่างไรและการพิจารณาบทลงโทษต้องดำเนินการตามกฎหมายฉบับใด กฎหมายฉบับใด

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุขได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้ว มีความเห็นดังนี้

ความเห็นในประเด็นข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- ตามความในมาตรา ๘๕^๒ บัญญัติให้ในเขตจังหวัดทุกจังหวัดและในเขตกรุงเทพมหานคร มีคณะกรรมการเปรียบเทียบ เพื่อให้เป็นกลไกในการพิจารณาการกระทำผิดที่เห็นว่าไม่ควรถูกฟ้องร้องหรือ

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๗๘๒ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ซึ่งศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข มีถึงผู้ว่าราชการจังหวัด

^๒ มาตรา ๘๕ ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบ

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ และให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกินสองคน

(๒) ในเขตจังหวัดอื่น ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด อัยการจังหวัด และผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เป็นกรรมการ และให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นเลขานุการ และให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกินสองคน

บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้องให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบ

ได้รับโทษจำคุก และเป็นกลไกที่ช่วยลดขั้นตอนในการพิจารณาคดี เนื่องจากไม่ต้องดำเนินการจนถึงชั้นศาล เพียงแต่จ่ายค่าปรับตามดุลพินิจของคณะกรรมการเปรียบเทียบภายในเวลาที่กำหนด โดยต้องไม่เกินอัตราโทษที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติก็จะถือว่าคดีเป็นอันเลิกกัน

๒. ประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเปรียบเทียบของ คณะกรรมการเปรียบเทียบและเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมาย พ.ศ. ๒๕๖๑

ความเห็นในประเด็นข้อหาหรือ

ข้อหาหรือ ๑ กรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ร้องทุกข์พนักงานสอบสวนขอให้ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดตามกฎหมายแล้ว พนักงานสอบสวนสามารถส่งเรื่องเสนอคณะกรรมการเปรียบเทียบฯ เพื่อดำเนินการต่อได้หรือไม่

ความเห็น ในการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเปรียบเทียบนั้นเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นมิใช่ของพนักงานสอบสวน หากพบผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเปรียบเทียบ หากผู้กระทำความผิดไม่มาแสดงตนตามหนังสือเรียกตัว, ปฏิเสธข้อกล่าวหา, ไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนด หรือกรณีที่คณะกรรมการเปรียบเทียบได้พิจารณาแล้วเห็นว่าควรดำเนินการฟ้องร้องหรือควรได้รับโทษจำคุก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีได้ ทั้งนี้ เมื่อได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนแล้ว พนักงานสอบสวนมีหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐาน และเสนอสำนวนต่ออัยการเพื่อฟ้องร้องต่อศาลต่อไป โดยคดีดังกล่าวจะไม่กลับเข้าสู่กระบวนการเปรียบเทียบปรับตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมอีก

ข้อหาหรือ ๒ กรณีเจ้าพนักงานท้องถิ่นพบการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ก่อนวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๐ แต่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รวบรวม และตรวจสอบพยานหลักฐานสรุปเสนอคณะกรรมการเปรียบเทียบ หลังวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๐ จากกรณีดังกล่าวมีแนวทางในการดำเนินงานอย่างไรและการพิจารณาบทลงโทษต้องดำเนินการตามกฎหมายฉบับใด

ความเห็น ด้วยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๐ ได้บัญญัติอัตราโทษให้สูงขึ้น และตามประมวลกฎหมายอาญาหมวด ๒ การใช้กฎหมายอาญา มาตรา ๓ กำหนดว่าถ้ากฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในภายหลังการกระทำความผิด ให้ใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิด ไม่ว่าในทางใด ดังนั้น หากผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดก่อนวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๐ แต่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ดำเนินการรวบรวมเอกสาร หลักฐาน และเสนอสำนวนภายหลังวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๐ ในกรณีนี้ให้ราชการส่วนท้องถิ่นเสนอเอกสาร หลักฐานดังกล่าวต่อคณะกรรมการเปรียบเทียบตามมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีแผนผังขั้นตอนการเปรียบเทียบดังรายละเอียดในสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ สำหรับการพิจารณาบทลงโทษนั้น คณะกรรมการเปรียบเทียบ

สำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ คณะกรรมการเปรียบเทียบอาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ด้วย

การเปรียบเทียบของคณะกรรมการเปรียบเทียบและเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามกฎหมายบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

จะต้องพิจารณาโทษตามอัตราโทษที่บัญญัติในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่กระทำความผิด

(นายสมชาย ตู๋แก้ว)

ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

